

Posudek oponenta

Hermeneutický rozbor básnické tvorby (1930–1945) Augustina Ujeviće

Bakalářská práce Denise Ejuboviće se zabývá tvorbou a osobností chorvatského básníka, esejisty a překladatele Augustina Ujeviće. Na 48 stranách textu se autor pokouší prostřednictvím vyhraněné metodologie o hermeneutickou interpretaci Ujevićovy poezie rámcované roky 1930 – 1945. Již od prvních partů jeho textu je zřejmé, že autor přistoupil k tématu s velkým zaujetím, koncentrací a nasazením.

Augustin Ujević je v chorvatském kontextu etablován jako jedna z klíčových persón poezie 20. století a jeho tvorbě je věnováno mnoho studií a monografií. Básník – solitér, excentrik, ale především originální tvůrce syntetizující ve své poezii různé kulturní kontexty a literární a filozofické impulsy, který nikdy zcela neseškrta ve své poezii otazníky, tak jak se to podařilo generaci avantgardistů, zneklidňuje kritickou a čtenářskou obec jak svou poezií, tak svými eseji. A právě Ujevićova esejistika je významným stimulem pro Ejubovićevo myšlení Ujeviće a jeho tvorby. Je klíčem k odkrytí podstaty jeho lyriky. Autor odmítá vstoupit do diskuse s učebnicovými hesly o životě a tvorbě tohoto básníka, nezajímá ho detailně literárněhistorický kontext a různé etikety, které podstaty Ujevićova tvůrčího gesta spíše deformují (když tak se tyto etikety, např. etiketu bohémství, pokouší reinterpretovat). V duchu fenomenologického myšlení se objektem jeho pozornosti stává sama podstata literatury a tou je text, resp. texty. Na strukturu práce a způsob, jakým se Ujevićova tvorba v téhle bakalářské práci myslí, je potřebné trpělivé ladění. I když jsem absolvoval několik přednáškových a seminárních setkání se znalci hermeneutické metody (prof. Hroch, prof. Mikulášek), nikdy jsem se zcela nedokázal dostat do vnitra této metody práce s uměleckým artefaktem. Na tento způsob myšlení se však dívám s respektem a respekt si zaslouží také tento pokus o Ujeviće.

Není příliš smysluplné opakovat časté výtky odpůrců hermeneutiky o esejismu téhle metody, rezignaci na strukturní analýzu a o úkroku stranou od interpretace. Neviděl bych to tak doktrinálně. Bonita uvažování kolegy Ejuboviće je někde jinde. Především ve vzácně jednotném stylu jeho psaní, celkové vyváženosti jeho rukopisu a subtilnosti jeho interpretací. Připomínku bych měl k způsobu, jakým se na ploše celé práce pracuje s citacemi a jak autor organizuje svůj výklad. V kontextu metody, kterou diplomant zvolil, rozumím jeho strategii a strukturaci textu

(citace celé básně, případně fragmentů z esejí a následně něco jako jejich komentář), ale svá tvrzení a konstatace by mohl jasněji propojit s fragmenty citovaných textů, přímo po svém tvrzení. Práce by získala na přehlednosti a nepůsobila by tak exkluzivně a hermeticky. Chci věřit, že vědecké texty čtou také lidé, kteří je číst z profesních důvodů nemusí a nejsou detailně obeznámeni s předmětem textu.

Závěrem již jen několik sumarizačních poznámek a dotaz čtenáře pro autora textu. Práce Denise Ejuboviće je napsána s dostatečnou akribií a považuji ji za zdařilý pokus konfrontovat se s originálním myšlením a tvorbou A. Ujeviće. Chápu ji jako relevantní fragment existujícího řetězce textů o tvorbě tohoto chorvatského básníka. Ujevićova distance od avantgardních konceptů je dobře známá a autor bakalářské práce tento fakt okrajově naznačuje. Zajímalo by mne, jestli je kolega Ejubović schopen z pozic své metody čtení pojmenovat, z kterého avantgardního konceptu těžil pro svou tvorbu dle jeho názoru Ujević nejvíce?

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

V Liptovském Mikuláši, 29. 8. 2013

Mgr. Igor Mikušiak